

# Toimitusjohtajan katsaus 2012

”Vuonna 2012 suomalainen työeläkejärjestelmä täytti 50 vuotta.”



**TYÖELÄKE**

-matkavakuutus tulevaisuuteen

**V**uonna 2012 suomalainen työeläkejärjestelmä täytti 50 vuotta. Yksityisalojen työeläkelait tulivat voimaan vuonna 1962. Juhlavuoden kunniaksi Eläketurvakeskus (ETK) ja Työeläkevakuuttajat Tela pitivät 50-vuotista työeläkettä esillä monella tavalla.

Merkittävin hanke oli työeläketurvan kehitystä ja historiaa kuvaavan teoksen teettäminen. Matti Hannikaisen ja Jussi Vauhkonen kirja sai nimen Ansioiden mukaan – Yksityisalojen työeläkkeiden historia, ja sen julkaisi Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Juhlavuonna osallistuttiin tiedekeskus Heureka Aikamatka tulevaisuuteen -näyttelyyn teemalla: Työeläke – matkavakuutus tulevaisuuteen. Työeläkealan toimijat kokoontuivat Heurekaan elokuun 21. päivänä tutustumaan näyttelyyn ja juhlistamaan alan 50-vuotista taivalta. Juhlissa puhunut pääministeri Jyrki Katainen totesi, ettei eläkejärjestelmä ole koskaan täysin valmis, vaan se elää yhteiskunnan muutosten mukana.

## ETK:n rooli on selkeytynyt

ETK kartoittaa kolmen vuoden välein työeläkeyhtiöiden johtajien mielipiteitä. Vuoden 2012 vastauksista voi havaita, että uusi strategiamme on tästäkin näkökulmasta kunnossa. Tavoittelemme oikeita asioita ja tuottamiamme palveluja pidetään arvossa.

Eläketurvakeskus toimii eläketurvan arvioinnissa ja kehittämisessä asiantuntijana, ei politiikan tekijänä. Eläketurvan toimeenpanossa puolestaan avustamme ja täydennämme työeläkevakuuttajien toimintaa. Nämä molemmat roolit näyttävät saavan sidosryhmiemme yleisen hyväksynnän.

Työeläkevakuuttajien, Arek Oy:n ja ETK:n edustajista koostunut työryhmä selvitti eri toimijoiden rooleja työeläkealan IT-yhteistyössä. Työn tuloksena toimijoiden roolit selkeytyivät. ETK huolehtii työeläkealan kokonaisnäkökulmasta sekä palveluiden riittävästä kattavuudesta ja tietosisällön oikeellisuudesta että rekisterinpitäjän velvollisuuksista ja työkaluista. ETK vastaa myös viranomaisasiakkaiden tiedontarpeisiin ja kantaa vastuun kansainvälisestä tietojärjestelmäyhteistyöstä.

Työnjaosta EU-asioiden valmistelussa, seurannassa ja vaikuttamisessa sovittiin ETK:n, Telan ja Finanssialan Keskusliiton välillä. Koska EU-kenttä on laaja ja työeläkealaa koskevat hankkeet moninaisia, tarvitaan kaikkia toimijoita ja niiden välistä yhteistyötä, jotta seuranta ja vaikuttaminen saadaan riittävän kattavaksi ja välttämään turhilta päällekkäisyyksiltä.

## Sukupolvet kohtasivat indeksityöryhmässä

Työeläkejärjestelmää arvioitiin vuoden 2012 aikana eri tavoin.

Sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa indeksityöryhmässä arvioitiin työeläkkeiden indeksiturvan toimivuutta. Lähinnä eläkkeensaajat ovat arvostelleet nykyistä työeläkeindeksiä, jossa palkkojen muutoksen osuus on 20 prosenttia ja hintojen muutoksen 80 prosenttia.

Työryhmän mukaan nykyinen indeksiturva on säilyttänyt kohtuullisen hyvin totutun toimeentulon eläkeaikana. Eläkeläisten toimeentulo on pääsääntöisesti parantunut kymmenen viime vuoden aikana. Ottaen huomioon tulevat maksujen korotuspaineet ja mahdollisten muutosten sukupolvivaikutukset työryhmä ei esittänyt nykyiseen indeksiin parannuksia eikä huononnuksia.

Vaikka eläkeläisjärjestöjen edustajat jättivät työryhmän lopuraporttiin eriävän mielipiteen, työryhmän työskentely oli rakentavaa. Oli hyvä, että työryhmässä oli erikseen nimettynä myös nuorempien ikäluokkien edustus ja eri sukupolvet pääsivät keskustelemaan asiasta yhdessä.

## Eläkejärjestelmä on nyt läpivalaistu

Vuoden 2012 aikana Suomen työeläkejärjestelmää arvioitiin myös kansainvälisestä näkökulmasta. Eläketurvakeskus teetti laatuaan ensimmäisen riippumattoman arvion, jossa tarkasteltiin sekä etuuksia, niiden kohdentumista, rahoitusta ja päätöksentekomekanismia että toimeenpanoa ja hallintoa.

Onnistuimme saamaan arvioitsijoiksi kaksi arvostettua asiantuntijaa. Eläkkeiden riittävyttä ja rahoituksen kestävyyttä arvioi professori Nicholas Barr, London School of Economics, ja toimeenpanoa ja hallintoa professori Keith Ambachtsheer, Rotman School of Management, University of Toronto.

Molempien arvioijien mielestä Suomen eläkejärjestelmä on perustaltaan kunnossa. Barrin mielestä Suomen järjestelmän vahvuudet ovat sen konsensushakuisessa päätöksenteossa, kattavuudessa, pakollisuudessa ja riittävytydessä.

Nicholas Barr esittää harkittavaksi muun muassa, miten eläkkeelle siirtymistä saataisiin myöhennettyä ja tehtyä joustavamaksi. Myös osa-aikatyön edellytyksiä pitäisi lisätä sekä työntekijän että työnantajan tarpeita ajatellen. Barr kehottaa kiinnittämään huomiota myös perherakenteen muutoksiin ja yksin asuvien köyhyysriskiin.

Kuva: Karoliina Paatos



Professori Nicholas Barr, Eläketurvakeskuksen toimitusjohtaja Jukka Rantala ja professori Keith Ambachtsheer.

”Suomen järjestelmän vahvuudet ovat sen konsensushakuisessa päätöksenteossa, kattavuudessa, pakollisuudessa ja riittävydessä.”

Keith Ambachtscheer arvioi toimeenpanoa ja hallintoa ja myös hän on sitä mieltä, että Suomen eläkejärjestelmä on kattava ja vankka. Eläkelaitoksilla on selkeästi määritellyt roolit, rakenteet ja hallintoprosessit.

Myös Ambachtscheer esittää lukuisia suosituksia järjestelmän edelleen kehittämiseksi. Hän parantaisi toimeenpanon tehokkuutta ja pyrkisi korkeampiin sijoitusten tuottoihin hyödyntämällä enemmän globaaleja sijoitusmahdollisuuksia.

## Järjestelmän kehittäminen jatkuu

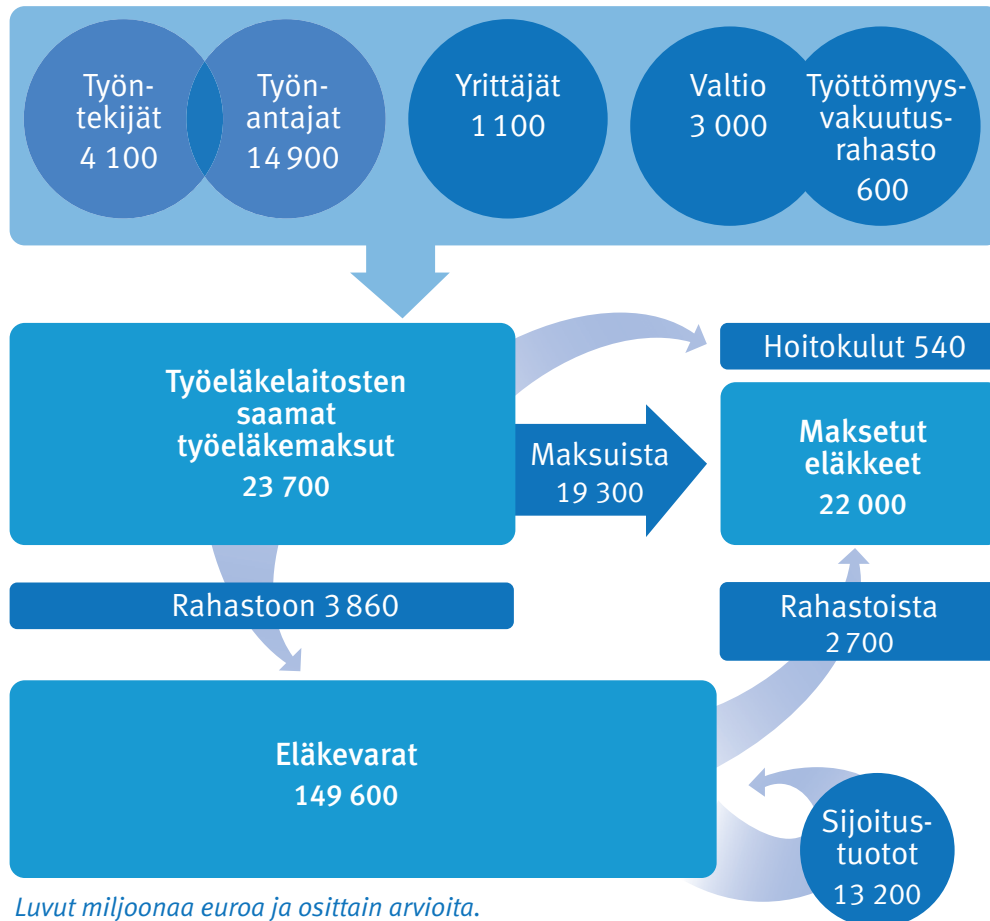
Kansainvälisen arvion viesti on selvä: eläkejärjestelmämme perusrakenne on hyvä ja kestävä. Silti siitä löytyy useita kehittämiskohteita, joita parantamalla eläkejärjestelmän keskeiset tavoitteet – köyhyyden poistaminen ja järkevän elinaikaisen tulonjaon aikaan saaminen – toteutuvat myös tulevaisuudessa.

Uskon, että päätöksentekijät ottavat tehdyt ehdotukset vakavaan pohdintaan valmisteltaessa seuraavaa eläkeuudistusta, jonka on määrä tulla voimaan vuoden 2017 alussa.

Kiitän Eläketurvakeskuksen henkilöstöä hyvin tehdystä työstä. Parhaat kiitokset ETK:n edustajistolle ja hallitukselle panoksesta työeläketurvan ja Eläketurvakeskuksen hyväksi.

*Jukka Rantala*

# Työeläkerahan kiertokulku 2012



Lakisääteisen työeläketurvan rahoittavat pääasiassa työeläkemaksujen maksajat: työnantajat, työntekijät ja yrittäjät. Heidän lisäksi eläkemenojen kustantamiseen osallistuvat Työttömyysvakuutusrahasto ja valtio omilla maksuosuuksillaan. Osa eläkekuluista maksetaan työeläkelaitosten rahastoimista eläkevaroista ja niille saaduista tuotoista.

Eläkevaroja hallinnoivat työeläkelaitokset, jotka hoitavat eläkkeiden maksamisen. Osa kunkin vuoden työeläkemaksuista rahastoidaan myöhempää käyttöä varten, mutta toisaalta rahastoja myös puretaan eläkkeitä maksettaessa. Kerättyihin vakuutusmaksuihin sisältyy myös osuus, jolla katetaan työeläkelaitosten toimintaan liittyviä kuluja.

# Toimintakertomus 2012

”Työeläkeuudistusta valmistellaan niin, että se astuu voimaan vuoden 2017 alussa.”

## Toimintaympäristö

Vuosi 2012 oli Eläketurvakeskuksen 52. toimintavuosi. Hallitus kokoontui 11 kertaa ja piti kaksi seminaaria. Vuonna 2012 juhlistettiin työeläkejärjestelmän 50-vuotista taivalta julkaisemalla yhdessä Työeläkevakuuttajat TELAn kanssa järjestelmän historiaa ja järjestämällä juhluvuotta esillä pitäviä tilaisuuksia.

Vuoden 2005 työeläkeuudistuksen yhtenä tavoitteena on ollut työurien pidentyminen. Toistaiseksi kehitys on edennyt uudistuksen yhteydessä ennakoidulla tavalla. Eläkkeellesiirtyminen on myöhentynyt ja ikääntyneiden työntekijöiden työllisyys on parantunut. Maan hallitus ja keskeiset työmarkkinajärjestöt ovat sopineet aiempaa kunnianhimoisemmasta tavoitteesta nostaa eläkkeellesiirtymisiän odote vähintään 62,4 vuoteen 2025 mennessä. Tavoitteen toteuttaminen edellyttää lisätoimia.

Maaliskuussa työmarkkinoiden keskusjärjestöjen hyväksyivät niin sanotun työurasopimuksen, jossa esitettiin päälinjat työeläkejärjestelmän uudistamisen jatkamiseksi. Eläkkeellesiirtymisiän nousua koskevan tavoitteen lisäksi uudistuksessa on huolehdittava työeläkejärjestelmän rahoituksen turvaamisesta, riittävän eläketurvan ja sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden varmistamisesta.

Uudistustyön pohjaksi tehdään ylijohtaja Jukka Pekkarisen johdolla selvitys, jossa arvioidaan mm. vuonna 2005 toteutetun eläkeuudistuksen vaikutusta ja lisätoimien tarpeellisuutta sen turvaamiseksi, että eläkejärjestelmä pysyy elinajan odotteen pidetessä taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä. Selvityksen on määrä valmistua vuoden 2013 loppuun mennessä. Työeläkeuudistusta valmistellaan niin, että se astuu voimaan vuoden 2017 alussa.

Työurasopimuksessa sovittiin myös vuosien 2015 ja 2016 työeläkemaksusta ja varhennetun vanhuuseläkkeen lakkauttamisesta sekä osa-aikaeläkkeen alaikärajan nostosta, jotka tulivat voimaan vuoden 2013 alusta. Samalla sovittiin myös muiden kuin eläkejärjestelmään liittyvien työurien pidentämiseen tähtäävien toimien edistämisestä. Nämä liittyvät nuorten työllisyyteen, työssä jatkamista tukevien prosessien kehittämiseen, työterveyshuollon kehittämiseen, hoitoon pääsyn nopeuttamiseen, työhyvinvointitoiminnan ja kuntoutusprosessien kehittämiseen.

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti joulukuussa 2011 työryhmän arvioimaan työeläkeindeksijärjestelmän mahdollisia muutostarpeita. Työssä tuli sovittaa yhteen työeläkkeiden ostovoi-  
masta huolehtiminen, sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus, työeläkejärjestelmän rahoituksellinen kestävyys ja koh-

”ETK:n kokoama työryhmä selkeytti eri toimijoiden rooleja työeläkealan tietotekniikkayhteistyössä.”

tuullisina pysyvät työeläkemaksut. Työryhmän tuli myös selvittää, minkälaisia indeksejä on käytössä muiden maiden vastaavissa eläkejärjestelmissä. Työryhmän puheenjohtajana toimi toimitusjohtaja Jukka Rantala, ja ryhmä luovutti raporttinsa ministeri Paula Risikolle 9.1.2013. Raportissa ei esitetty muutoksia nykyiseen indeksijärjestelmään.

Työeläkejärjestelmästä ja sen rakenteista käytiin tavanomaista enemmän julkista ja osin kriittistä keskustelua. Kriittikki kohdistui erityisesti työeläkealan päättäjiin ja päätöksen-tekoraakenteisiin.

## Toiminnan tuloksellisuus

Eläkeneuvotteluryhmälle, sosiaali- ja terveysministeriölle, ministeriön asettamalle työeläkeindeksiryhmälle ja ylijohtaja Jukka Pekkarisen asiantuntijaryhmälle tehtiin niiden pyytämät laskelmat ja muistiot. Sosiaali- ja terveysministeriötä avustettiin lainsäädännön valmisteluun liittyvissä hankkeissa.

Tammikuussa 2013 julkaistiin Eläketurvakeskuksen tilaama arvio Suomen työeläkejärjestelmästä. Arvioiden mukaan järjestelmä on perustaltaan kunnossa, mutta arvioitsijat tunnistivat myös useita kehittämiskohteita.

EU:n tilaama sähköiseen tietojenvaihtoon suunniteltu tietojärjestelmä ei täyttänyt sille asetettuja vaatimuksia, mistä johtuen EU jatkoi siirtymäaikaa keväältä 2012 keväälle 2014. Siirtymäaika jatkunee todennäköisesti aina vuosille 2016–17. Aikataulun viivästyminen vaikutti ja vaikuttaa sekä Kelan yhteyspisteen, työeläkejärjestelmän keskuspisteen että ETK:n omien tietojärjestelmäprojektien aikatauluun ja sisältöön.

ETK:n kokoama työeläkelaitosten tietohallinto- ja liiketoimintajohdon edustajista koostuva työryhmä selkeytti eri toimijoiden rooleja työeläkealan tietotekniikkayhteistyössä.

Ulkomaisten eläkehakemusten käsittelyssä otettiin käyttöön sähköiset asiakirjat ja asianhallinta.

Työeläkealan yhteinen nettisivusto Työeläke.fi avattiin teknisesti uudistettuna loppuvuodesta, jonka jälkeen aloitettiin sisällön uudistaminen. Valmisteltiin uuden sähköisen työeläkelakipalvelun toteutusta. Uudistetun palvelun käyttöönotto tapahtuu vuonna 2013.



|                                 | 2012        | 2011        | 2010        |
|---------------------------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Tuotot yhteensä</b>          | <b>46,5</b> | <b>44,4</b> | <b>49,9</b> |
| Kustannusosuudet                | 43,3        | 39,6        | 44,5        |
| Rekisteripalveluiden myynti     | 1,5         | 1,6         | 2,3         |
| Muut palvelutoiminnan tuotot    | 1,1         | 2,2         | 1,7         |
| Muut tuotot                     | 0,6         | 1,0         | 1,4         |
| <b>Kulut yhteensä</b>           | <b>47,0</b> | <b>46,2</b> | <b>50,2</b> |
| Rekisteripalveluiden ostot      | 11,2        | 11,9        | 16,3        |
| Aineistot ja muut               |             |             |             |
| ulkopuoliset palvelut           | 4,6         | 3,8         | 3,1         |
| Henkilöstökulut                 | 21,2        | 20,8        | 20,8        |
| Poistot                         | 0,9         | 1,0         | 1,1         |
| Muut kulut                      | 9,1         | 8,7         | 8,9         |
| <b>Rahoitustuotot ja -kulut</b> | <b>0,5</b>  | <b>1,0</b>  | <b>0,3</b>  |
| <b>Satunnaiset erät</b>         | <b>-</b>    | <b>0,9</b>  | <b>-</b>    |
| <b>Kustannusosuusvelka</b>      | <b>19,9</b> | <b>29,5</b> | <b>24,0</b> |

*Tunnusluvut milj. euroa*

## Taloudellinen kehitys

Vuonna 2012 työeläkemaksuun sisältyvä kustannusosuus kattoi 92,1 prosenttia kuluista. Rekisteripalveluiden myynti tuotti noin 1,5 milj. euroa. Muut palvelutoiminnan tuotot mm. asiantuntijatyön ja koulutuspalvelujen myynti sekä korvaus rekisteröintikustannuksista, jotka aiheutuvat laista valtion varoista suoritettavan eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta, olivat noin 1,1 milj. euroa. Muista tuotoista suurin osa, 0,5 milj. euroa, oli vuokratuottoa. Rahoitustuotot pienenivät 0,5 milj. euroa, koska Arek Oy ei maksanut osinkoa vuodelta 2011.

Eläketurvakeskuksen kulut olivat 47,0 milj. euroa. Kulut nousivat edellisestä vuodesta 0,8 milj. euroa. Rekisteripalveluiden ostot olivat 11,2 milj. euroa eli 0,7 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Aineistojen ja muiden ulkopuolisten palveluiden kulut nousivat 0,8 milj. euroa verrattuna edelliseen vuoteen. Nousu johtui suurimmaksi osaksi IT-toimittajatyön kulu-  
jen kasvusta.

Eläketurvakeskuksen henkilöstökulut olivat vapaaehtoiset henkilösivukulut mukaan lukien 21,2 milj. euroa. Henkilöstökulut nousivat 2 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Nousu johtui palkkakulujen kasvusta. Muut vapaaehtoiset henkilöstökulut olivat 1,3 milj. euroa ja ne alenivat 2 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Muut kulut nousivat 4 prosenttia eli 0,4 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Eniten nousivat hallinnon IT-toimittajatyön, valmisohjelmistojen ja skannauspalveluiden ostot.

Kiinteistön saniteettitilojen saneeraus 4.-11. kerroksissa valmistui vuoden 2012 keväällä. Rakennukseen aktivoidut toteutuneet kustannukset olivat 0,6 milj. euroa.

Kela rakentaa EU:n edellyttämän sähköisen tietojenvaihdon Suomen yhteyspisteen koko sosiaaliturvasektorin käyttöön. Eläketurvakeskuksen osuus näistä rakentamiskustannuksista oli 0,2 milj. euroa vuodelta 2012.

Siirtyneen luottovakuutuskannan toiminnasta saatiin Kansa Internationalilta 0,6 milj. euroa vuonna 2012. Varat tilitettiin eläkelaitoksille helmikuussa 2013.

Eläketurvakeskuksen kustannusosuusvelka pieneni tavoitteen mukaisesti vuoden 2012 aikana 9,6 milj. euroa. Kustannusosuusvelka oli vuoden 2012 lopussa 19,9 milj. euroa.

### Eläketurvakeskuksen henkilöstö keskimäärin ja henkilöstön palkkojen ja palkkioiden määrät 2010–2012

|      | Henkilöstö | Palkat ja palkkiot<br>(1 000 €) |
|------|------------|---------------------------------|
| 2012 | 395        | 17 027                          |
| 2011 | 393        | 16 664                          |
| 2010 | 403        | 16 757                          |

## Henkilöstö

Eläketurvakeskuksen palveluksessa oleva keskimääräinen henkilöstömäärä nousi kahdella edellisestä vuodesta. Nousu johtui perhe- ja vuorotteluvapaiden lisääntyneestä määrästä. Henkilötyövuosien määrä aleni yhdeksällä henkilötyövuodella.

## Riskienhallinta

Eläketurvakeskuksen riskienhallinta perustuu hallituksen vuonna 2006 vahvistamaan riskienhallintapolitiikkaan. Tulos-suunnittelun yhteydessä riskianalyysit tehtiin kaikilla osastoilla sekä johdossa. Riskejä arvioitiin sekä palvelutoiminnan että strategisten tavoitteiden näkökulmasta. Vuoden 2012 riskienhallinnan ohjeistuksessa painotettiin hallintatoimien suunnittelua ja kuvausta. Lisäksi riskienhallintaprosessia kehitettiin sisäisen tarkastuksen ehdotusten pohjalta.

## Tulevaisuuden näkymät

Kansantalouden ja julkisen talouden pitkän ajan näkymät ovat edelleen tavanomaista epävarmemmat. Euroopan unionin ja euro-alueen kehitysnäkymät ovat epäselvät. Julkisessa taloudessa arvioidaan olevan merkittävä kestävyysvaje.

Seuraavan parinkymmenen vuoden kehitykselle on leimaantavaa väestön ikärakenteen muutos. Eläkeikäisen väestön määrä ja osuus kasvaa nopeasti.

Eläkkeelle siirtyneiden määrät pysyvät lähivuosina suurina. Eläkemenojen kasvu kiihtyy. Vuoden 2017 uudistuksen valmistelu vaikuttaa Eläketurvakeskuksen voimavarojen käyttöön.

Vakuutettujen ja lainsäädännön vaatimukset ja odotukset sähköisiin asiointipalveluihin lisääntyvät edelleen. Palvelujen tuottamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota kustannuksiin, jotta työeläkealan tietojärjestelmäkustannusten kasvu saadaan taittumaan. Tässä mielessä on seurattava millaisia uusia mahdollisuuksia julkisen hallinnon rakentamat asiointipalvelut ja palveluväylät tarjoavat työeläkealalle, vakuutetuille ja vakuutuksenottajille.

Eläketurvakeskuksen strategialla ”Työeläketurva tutuksi ja tehoa toimeenpanoon” vastataan edellä kuvattuihin haasteisiin. Monet aikaisemmalla strategiakaudella aloitetut kehittämishankkeet jatkuvat edelleen. Niillä tähdätään palvelujen sähköistämiseen ja parantamiseen sekä toiminnan tehostamiseen.

Strategisena tavoitteena on edelleen, että Eläketurvakeskuksen kustannusten osuus koko työeläkejärjestelmän kustannuksista ei nouse. Toiminnan tehostuminen ja toimintatapojen kehittäminen mahdollistavat henkilömäärän hallitun alenemisen lähivuosina.

Eläketurvakeskus on jo pitkään kiinnittänyt huomiota toimintansa ympäristövaikutuksiin. Se liittyi Maailman luonnonsuojelusäätiön Green Office-ympäristöohjelmaan vuoden 2012 alussa ja maaliskuussa 2013 Eläketurvakeskus sai Green Office-merkin käyttöoikeuden.

”Palvelujen tuottamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota kustannuksiin.”



## Tuloslaskelma

| VARSINAINEN TOIMINTA                     |                      | 1.1.-31.12.2012 | 1.1.-31.12.2011      |
|--|----------------------|-----------------|----------------------|
| <b>Tuotot</b>                            |                      |                 |                      |
| Kustannusosuudet                         | 43 259 518,58        |                 | 39 571 158,81        |
| Palvelutoiminnan tuotot                  | 2 611 486,91         |                 | 3 842 855,17         |
| Muut tuotot                              | <u>640 516,78</u>    | 46 511 522,27   | <u>945 968,13</u>    |
|  |                      |                 | 44 359 982,11        |
| <b>Kustannustenjako</b>                  |                      |                 |                      |
| Saadut kustannustenjakoerät              | 1 773 152 712,93     |                 | 1 741 666 490,59     |
| Maksetut kustannustenjakoerät            | -1 773 141 137,32    |                 | -1 741 622 080,07    |
| Siirto seuraavalle kaudelle              | <u>-11 575,61</u>    | -               | <u>-44 410,52</u>    |
|  |                      |                 | -                    |
| <b>Kulut</b>                             |                      |                 |                      |
| Aineistot ja ulkopuoliset palvelut       | -15 813 710,66       |                 | -15 761 042,93       |
| Henkilöstökulut                          |                      |                 |                      |
| Palkat ja palkkiot                       | -17 027 414,74       |                 | -16 664 013,12       |
| Eläkekulut                               | -3 220 040,80        |                 | -3 222 102,94        |
| Muut henkilösivukulut                    | -921 112,29          |                 | -923 338,86          |
| Poistot                                  | -929 477,96          |                 | -988 671,59          |
| Muut kulut                               | <u>-9 051 294,60</u> | -46 963 051,05  | <u>-8 664 463,75</u> |
|  |                      |                 | -46 223 633,19       |
| <b>Tulos ennen rahoituseriä</b>          |                      | -451 528,78     | -1 863 651,08        |
| <b>Rahoitustuotot ja -kulut</b>          |                      |                 |                      |
| Tuotot pysyvien vastaavien sijoituksista | -                    |                 | 434 000,00           |
| Muut korko- ja rahoitustuotot            | 451 882,30           |                 | 554 771,81           |
| Korkokulut                               | <u>-353,52</u>       | 451 528,78      | <u>-1 392,01</u>     |
|  |                      |                 | 987 379,80           |
| <b>Tulos ennen satunnaisia eriä</b>      |                      | 0               | -876 271,28          |
| <b>Satunnaiset erät</b>                  |                      |                 |                      |
| Satunnaiset tuotot                       |                      | -               | <u>876 271,28</u>    |
| <b>Varsinaisen toiminnan tulos</b>       |                      | <u>0</u>        | <u>0</u>             |

| SIIRTYNEEN LUOTTOVAKUUTUSKANNAN TOIMINTA |                    | 1.1.-31.12.2012 | 1.1.-31.12.2011 |
|--|--------------------|-----------------|-----------------|
| <b>Kertyneen ylitteen selvittely</b>     |                    |                 |                 |
| Suoritukset Garantialta                  | 634 506,35         |                 | 245 932,69      |
| Palautukset eläkelaitoksille             |                    |                 | -245 932,69     |
| Ylitteen selvittelyn siirto taseeseen    | <u>-634,506,35</u> | -               | <u>-</u>        |
|  |                    |                 | -               |
| <b>Kannanhoidon tulos</b>                |                    | <u>0</u>        | <u>0</u>        |

## Tase

| VASTAAVAA                        |               | 31.12.2012    | 31.12.2011    |
|----------------------------------|---------------|---------------|---------------|
| <b>Pysyvät vastaavat</b>         |               |               |               |
| Aineelliset hyödykkeet           |               |               |               |
| Rakennukset ja rakennelmat       | 6 718 640,00  |               | 6 460 436,00  |
| Koneet ja kalusto                | 1 771 280,29  |               | 1 871 319,69  |
| Muut aineelliset hyödykkeet      | 88 178,16     |               | 88 178,16     |
| Keskeneräiset hankinnat          | -             | 8 578 098,45  | 58 976,85     |
|                                  |               |               | 8 478 910,70  |
| Osakkeet ja osuudet              |               |               |               |
| Osuudet omistusyhteisyrityksissä | 2 800 000,00  |               | 2 800 000,00  |
| Muut osakkeet ja osuudet         | 335 652,14    | 3 135 652,14  | 335 652,14    |
|                                  |               |               | 3 135 652,14  |
| <b>Vaihtuvat vastaavat</b>       |               |               |               |
| Saamiset                         |               |               |               |
| Myyntisaamiset                   | 361 657,53    |               | 462 384,23    |
| Muut saamiset                    | 1 476 433,05  |               | 2 087 960,51  |
| Siirtosaamiset                   | 2 966 065,31  |               | 6 352 800,29  |
| Kustannustenjaon tasausosuudet   | 1 370,54      | 4 805 526,43  | 12 466,70     |
|                                  |               |               | 8 915 611,73  |
| Rahoitusarvopaperit              |               |               |               |
| Muut arvopaperit                 |               | -             | 8 900 565,41  |
| Rahat ja pankkisaamiset          |               |               |               |
|                                  |               | 13 036 726,18 | 10 186 521,91 |
|                                  |               | 29 556 003,20 | 39 617 261,89 |
|                                  |               |               |               |
| VASTATTAVAA                      |               | 31.12.2012    | 31.12.2011    |
| <b>Oma pääoma</b>                |               |               |               |
| Edellisten tilikausien tulos     | 0             |               | 0             |
| Tilikauden tulos                 | 0             | 0             | 0             |
| <b>Vieras pääoma</b>             |               |               |               |
| Lyhytaikainen                    |               |               |               |
| Ostovelat                        | 2 479 793,59  |               | 2 739 915,93  |
| Muut velat                       | 556 675,25    |               | 549 578,67    |
| Siirtovelat                      | 5 966 922,27  |               | 6 822 269,66  |
| Kustannusosuusvelka              | 19 918 105,74 |               | 29 505 497,63 |
| Luottovakuutusvelka              | 634 506,35    | 29 556 003,20 | -             |
|                                  |               | 29 556 003,20 | 39 617 261,89 |

## Tilinpäätöksen liitetiedot

### TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMINEN

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Poistot on tehty suunnitelman mukaisesti EVL:n enimmäismenojäätöspoistoina. Alle 3 vuoden taloudellisen pitoajan omaava käyttöomaisuus on kirjattu hankintatilikauden kuluksi. Poistosuunnitelma on sama kuin edellisenä vuonna.

Tuloslaskelmassa on muutettu muiden tuottojen esitystapaa. Palvelutoiminnasta saadut tuotot esitetään omassa ryhmässä. Lisäksi aiemmin muissa kuluissa esitetty tiedonhankinta esitetään Aineistot ja ulkopuoliset palvelut ryhmässä. Edellisen vuoden vertailuluvut on muutettu vastaamaan uutta esitystapaa.

Varsinaisen toiminnan tulos siirretään sisäisenä siirtona tuloslaskelman kustannusosuuserään sekä taseeseen kustannusosuusvelkaan.

| HENKILÖSTÖ JA TOIMIELINTEN JÄSENET   | 2012          | 2011          |
|--|---------------|---------------|
| Johdon palkat ja palkkiot  |               |               |
| Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa  | 389 395,60    | 376 010,80    |
| Hallitus   | 116 230,00    | 113 340,00    |
| Edustajisto  | 39 115,00     | 38 965,00     |
| Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä   | 395           | 393           |
| Henkilöstökulut  | 21 168 567,83 | 20 809 454,92 |
| Toimitusjohtajan palkka ja luontoisedut olivat 239 372,60 euroa.   |               |               |
| Toimitusjohtajan sijaisen palkka ja luontoisedut olivat 150 023 euroa.   |               |               |
| Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa eläkeiät ja eläkkeet ovat TyEL:n mukaiset. Lisäksi he kuuluvat suljettuun lisäeläkejärjestelyyn, joka koski koko henkilöstöä. Lisäeläkkeen määrä on vähäinen. |               |               |

| TILINTARKASTAJAN PALKKIOT | 2012      | 2011       |
|---------------------------|-----------|------------|
| Tilintarkastus            | 34 865,70 | 35 516,00  |
| Muut palvelut             | 38 368,62 | 108 311,00 |

| TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT       | 2012         | 2011         |
|----------------------------------|--------------|--------------|
| Varsinainen toiminta             |              |              |
| Palvelutoiminnan tuotot          |              |              |
| Rekisteripalvelujen myynti       | 1 515 084,49 | 1 616 861,41 |
| Asiantuntijatyön myynti          | 519 255,48   | 1 045 869,32 |
| Koulutuspalvelujen myynti        | 393 302,00   | 481 820,00   |
| Julkaisujen myynti               | 2 475,00     | 793,50       |
| Muut palvelutoiminnan tuotot     | 181 369,94   | 697 510,94   |
| Palvelutoiminnan tuotot yhteensä | 2 611 486,91 | 3 842 855,17 |

| TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT | 2012       | 2011       |
|----------------------------|------------|------------|
| Varsinainen toiminta       |            |            |
| Muut tuotot                |            |            |
| Muu henkilötyön myynti     | 30 684,00  | 22 523,00  |
| Muu myynti                 | 67 056,58  | 90 913,96  |
| Vuokratuotot               | 503 464,73 | 483 261,76 |
| Käyttökorvaukset           | 16 531,69  | 14 620,81  |
| Muut tuotot                | 22 779,78  | 334 648,60 |
| Muut tuotot yhteensä       | 640 516,78 | 945 968,13 |

| Rahoitustuotot ja -kulut         |            |            |
|----------------------------------|------------|------------|
| Osinkotuotot                     |            |            |
| Omistusyhteisyritykseltä         | -          | 434 000,00 |
| Korkotuotot                      |            |            |
| Omistusyhteisyritykseltä         | 55 185,57  | 87 590,63  |
| Muilta                           | 396 696,73 | 467 181,18 |
| Korkokulut                       |            |            |
| Muille                           | -353,52    | -1 392,01  |
| Rahoitustuotot ja kulut yhteensä | 451 528,78 | 987 379,80 |

| Satunnaiset erät   |   |            |
|--------------------|---|------------|
| Satunnaiset tuotot | - | 876 271,28 |

## Tilinpäätöksen liitetiedot

| TASEEN LIITETIEDOT  |                            |                   |                             |                     |
|---|----------------------------|-------------------|-----------------------------|---------------------|
| Käyttöomaisuus  | Rakennukset ja rakennelmat | Koneet ja kalusto | Muut aineelliset hyödykkeet | Osakkeet ja osuudet |
| Kirjanpitoarvo 01.01.2012   | 6 460 436,00               | 1 871 319,69      | 88 178,16                   | 3 135 652,14        |
| Lisäykset   | 597 255,22                 | 493 577,34        | -                           | -                   |
| Vähennykset   | -                          | -3 190,00         | -                           | -                   |
| Poistot   | -339 051,22                | -590 426,74       | -                           | -                   |
| Kirjanpitoarvo 31.12.2012   | 6 718 640,00               | 1 771 280,29      | 88 178,16                   | 3 135 652,14        |
| Kirjanpitoarvo 01.01.2011   | 6 798 527,00               | 2 003 920,31      | 114 985,54                  | 3 135 652,14        |
| Lisäykset   | -                          | 493 382,59        | -                           | -                   |
| Vähennykset   | -                          | -2 210,00         | -                           | -                   |
| Poistot   | -338 091,00                | -623 773,21       | -26 807,38                  | -                   |
| Kirjanpitoarvo 31.12.2011   | 6 460 436,00               | 1 871 319,69      | 88 178,16                   | 3 135 652,14        |
| <b>Saamiset</b>   |                            |                   | <b>2012</b>                 | <b>2011</b>         |
| Myyntisaamiset omistusyhteisyritykseltä   |                            |                   | 101 619,28                  | 152 586,21          |
| Muut saamiset omistusyhteisyritykseltä, otepalvelun ennakot   |                            |                   | 1 475 195,65                | 2 087 472,41        |
| Siirtosaamiset  |                            |                   |                             |                     |
| Korkosaamiset   |                            |                   | -                           | 38 407,25           |
| Hyvityslaskut omistusyhteisyritykseltä  |                            |                   | 1 940 415,62                | 5 196 321,36        |
| Hyvityslaskut muilta  |                            |                   | 64 699,34                   | 29 363,39           |
| Arvioitu hyvitys Tyel-maksusta  |                            |                   | 90 000,00                   | 61 100,00           |
| Arvioitu korvaus terveydenhoitomenoista   |                            |                   | 78 020,00                   | 76 009,20           |
| Arvioitu korvaus VEKL-ilmoituksista   |                            |                   | 277 000,00                  | 700 000,00          |
| Menoennakot   |                            |                   | 515 930,35                  | 243 969,09          |
| Muut siirtosaamiset   |                            |                   | -                           | 7 630,00            |
| Siirtosaamiset yhteensä   |                            |                   | 2 966 065,31                | 6 352 800,29        |
| <b>Rahoitusarvopaperit (sisältävät pääosin julkisen kaupankäynnin kohteena olevia yritystodituksia)</b> |                            |                   |                             |                     |
| Kirjanpitoarvo  |                            |                   | -                           | 8 900 565,41        |
| Nimellisarvo  |                            |                   | -                           | 9 000 000,00        |
| <b>Vieras pääoma</b>  |                            |                   | <b>2012</b>                 | <b>2011</b>         |
| Ostovelat omistusyhteisyrityksille  |                            |                   | 1 383 733,78                | 1 007 808,46        |
| Siirtovelat   |                            |                   |                             |                     |
| Lomapalkkavelka sosiaalikuuluineen  |                            |                   | 3 983 021,00                | 3 859 809,00        |
| Muut siirtovelat  |                            |                   | 1 983 901,27                | 2 962 460,66        |
| Siirtovelat yhteensä  |                            |                   | 5 966 922,27                | 6 822 269,66        |
| <b>Osakeomistus</b>   |                            |                   | <b>2012</b>                 | <b>2011</b>         |
| Arek Oy kotipaikka Helsinki   |                            |                   |                             |                     |
| Osakkeiden lukumäärä  | 2 800 000                  |                   |                             |                     |
| Omistusosuus %  | 20                         |                   |                             |                     |
| Osuus äänistä %   | 20                         |                   |                             |                     |
| Kirjanpitoarvo  | 2 800 000,00               |                   |                             |                     |
| Oma pääoma  |                            |                   | 15 519 885,55               | 14 145 640,89       |
| Tilikauden tulos (2012 vahvistamaton)   |                            |                   | 1 374 244,66                | -2 546 831,14       |

| MUUT LIITETIEDOT                          | 2012       | 2011       |
|---|------------|------------|
| Vastuusitoumukset ja muut vastuut         |            |            |
| Kiinnitys vuokraoikeuteen ja rakennukseen | 387 336,00 | 387 336,00 |
| Leasingvastuiden yhteismäärä              |            |            |
| Seuraavalla tilikaudella maksettavat      | 45 094,33  | 82 917,24  |
| Myöhemmin maksettavat                     | 54 952,13  | 40 475,35  |

## Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsingissä 20. päivänä maaliskuuta 2013

Leo Suomaa

Raija Volk

Merja Ailus

Risto Alanko

Eija Kaipainen-Perttula

Kaija Kallinen

Keijo Karhumaa

Sini Kivihuhta

Jarmo Pätäri

Markku Salomaa

Timo Sipilä

Antti Tanskanen

Rauno Vanhanen

Jukka Rantala

Toimitusjohtaja

# Tilintarkastuskertomus Eläketurvakeskuksen edustajistolle

Olemme tilintarkastaneet Eläketurvakeskuksen kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2012. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

## Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

## Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammatteettisia periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvä tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus Eläketurvakeskusta kohtaan, taikka rikkoneet Eläketurvakeskuksesta annetua lakia.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on Eläketurvakeskuksessa merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että



hän antaisi lausunnon Eläketurvakeskuksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

## Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot Eläketurvakeskuksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 10. päivänä huhtikuuta 2013

Deloitte & Touche Oy  
KHT-yhteisö  
Hannu T. Koskinen  
KHT